Yazım Kuralları ve Noktalama İşaretleri

Çalışma Kâğıdı · 30 Soru · Kolaydan Zora

Ad Soyad _____ Sınıf / No _____ Tarih _____

KONU ÖZETİ

- **Güncel yazım:** Eski metinlerde görülen bazı yazımlar bugün değişmiştir (san'at → sanat, hattâ → hatta, bahâr → bahar). Doğru yazım **TDK Güncel Türkçe Sözlük** ve **Yazım Kılavuzu**'ndan denetlenir. Düzeltme işareti (^) bugün yazılışları aynı, anlamları farklı sözcükleri ayırmak (hala – hâlâ, kar – kâr, hal – hâl, adet – âdet) ve "k, g, l"den sonra gelen ince ünlüyü göstermek (kâğıt, rüzgâr, dükkân) için kullanılır.
- **Birleşik sözcükler:** Ses düşmesi ya da türemesi olanlar bitişik yazılır (kahvaltı, cumartesi, hissetmek, kaybolmak). "Etmek, olmak" ile kurulup ses olayı olmayanlar ayrı yazılır (yardım etmek, kayıt olmak). Bitki adları gibi anlam kayması olanlar bitişik yazılır (aslanağzı, hanımeli). herkes, hiçbir, birçok, birkaç bitişik; her şey, bir şey, hiç kimse, pek çok ayrı yazılır.
- **Kesme işareti:** Özel adlara getirilen ekler kesmeyle ayrılır (İzmir'de, Yunus Emre'nin). Kurum, kuruluş, kurul, kulüp gibi adlara getirilen ekler kesmeyle ayrılmaz (Türk Dil Kurumuna).
- **Virgül:** Sıralı eş görevli sözcük ve cümleleri, hitapları, ara sözleri ayırır; yüklemden uzaktaki özneden sonra, "evet, hayır, peki" gibi sözlerden sonra kullanılır. **Noktalı virgül:** Ögeleri arasında virgül bulunan sıralı cümleleri ayırır. **İki nokta:** Kendisinden sonra açıklama ya da örnek verilecek cümlenin sonuna konur.
- **Üç nokta:** Tamamlanmamış cümlelerin sonuna, yazılmak istenmeyen sözlerin yerine, örneklerin sürdüğünü göstermek için konur; alıntılarda atlanan bölüm "(...)" ile gösterilir. **Tırnak işareti:** Başkasından olduğu gibi aktarılan sözleri ve cümle içindeki eser adlarını gösterir.

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1 Aşağıdaki sözcüklerin güncel yazımlarını yazınız.
a) san'at: ..... b) hattâ: ..... c) bahâr: ..... ç) mûsikî: .....

2 Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere parantez içindeki sözcüklerden uygun olanı yazınız.
a) Yıllar geçti ama onu ..... özlüyorum. (hala / hâlâ)
b) Dükkân bu ay iyi ..... etti. (kar / kâr)
c) Bayramda büyüklerin elini öpmek güzel bir ..... tir. (adet / âdet)

3 Aşağıdaki sözcüklerden hangisi **bitişik** yazılmalıdır?
A) yardım etmek B) her şey C) pek çok D) kahvaltı E) hiç kimse

4 Aşağıdaki ifadelerin başına doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.
( ) Özel adlara getirilen çekim ekleri kesme işaretiyle ayrılır.
( ) "Türk Dil Kurumu'na" yazımı doğrudur.
( ) "Hissetmek" sözcüğü bitişik yazılır.
( ) "Birçok" sözcüğü ayrı yazılır.

5 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **kesme işareti** doğru kullanılmıştır?

A) Tatilde Kapadokya'yı gezdik.
B) Ahmet'ler akşam bize gelecek, dedi Ayşe'de.
C) Bu yıl okul'un bahçesi yenilendi.
D) Millî Eğitim Bakanlığı'na dilekçe yazdık.
E) Kitabı yarın'a kadar bitireceğim.

6 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **virgül** hitaptan sonra kullanılmıştır?

A) Kalem, defter, silgi aldım.
B) Sevgili arkadaşım, mektubunu dün aldım.
C) Evet, bu kitabı okudum.
D) Ankara, Türkiye'nin başkentidir.
E) Yağmur yağdı, yollar ıslandı.

7 Aşağıdaki cümlelerin sonuna uygun noktalama işaretini koyunuz.
a) Bu kitabı kim yazdı ( )
b) Eyvah, otobüsü kaçırdık ( )
c) Yarın sabah erkenden yola çıkacağız ( )
ç) Pazardan elma, armut, portakal ( ) aldık.

8 Aşağıdakilerden hangisi **ayrı** yazılmalıdır?

A) herkes B) hiçbir C) birkaç D) birdenbire E) bir şey

9 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "de" **bağlaç** olduğu hâlde yanlışlıkla bitişik yazılmıştır?

A) Kitabı masada bıraktım.
B) Kardeşimde bizimle gelmek istiyor.
C) Bahçede kuşlar ötüyor.
D) Sen de haklısın.
E) Evde kimse yoktu.

10 Aşağıdaki cümlede **iki nokta** işaretinin kullanım amacını yazınız.
"Çantama şunları koydum: su, kitap, defter ve kalem."

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **yazım yanlışı** vardır?

A) Bu işi birkaç gün içinde bitireceğiz.
B) Hiçbir şey eskisi gibi değil.
C) Toplantıya herkez zamanında geldi.
D) Her şey yolunda gidiyor.
E) Birçok öğrenci geziye katıldı.

12 Aşağıdaki birleşik fiillerden hangisinin yazımı **yanlıştır**?

A) kayıtolmak B) kaybolmak C) hissetmek D) yardım etmek E) affetmek

13 Aşağıdaki cümlelerdeki yazım yanlışlarını bulup doğrularını yazınız.
a) Pazartesi günü Ankaraya gideceğiz.
b) Türk Dil Kurumu'nun sitesinden kelimenin anlamına baktım.
c) Dün akşam birdaha görüşmemek üzere ayrıldık.

14 "Mahallemizin en yaşlısı olan Hasan Amca ( ) her sabah çeşmenin başında oturur ( ) gelip geçene selam verirdi."
Bu cümlede ayraçlarla belirtilen yerlere sırasıyla hangi noktalama işaretleri getirilmelidir?

A) noktalı virgül – nokta
B) iki nokta – virgül
C) virgül – iki nokta
D) virgül – virgül
E) nokta – virgül

15 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **noktalı virgül** doğru kullanılmıştır?

A) Bugün hava çok güzel; değil mi?
B) Kitabın adı; "Deniz Feneri"dir.
C) Eve geldim; yemeğimi yedim; uyudum; sonra da çıktım; bitti.
D) Annem; babam ve ben pikniğe gittik.
E) Ali, Ayşe, Mehmet sınıfta kaldı; Zeynep, Can, Elif bahçeye çıktı.

16 Aşağıdaki cümlelerde **üç nokta** işaretinin kullanım amaçlarını yazınız.

a) Bir gün yeniden buraya gelirsem...
b) Sınıfta Ali, Ayşe, Kerem... herkes şarkıya katıldı.
c) Kızgınlıkla ona öyle bir ... dedi ki herkes şaşırdı.

17 "Şair, sevgilisinin yokluğunu anlattığı şiirinde 'Gidişinle birlikte bütün kuşlar sustu.' diyordu."
Bu cümlede tek tırnak işaretinin kullanılma nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

A) Eser adını göstermek
B) Tırnak içinde verilen bir sözün içinde başka bir alıntı bulunması
C) Kesme işaretinin yerine kullanılmak
D) Soru bildirmek
E) Cümleyi vurgulamak için büyük harf yerine kullanılmak

18 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **büyük harflerin** kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Doğu Anadolu'nun kışları çok sert geçer.
B) Cumhuriyet 29 Ekim 1923'te ilan edildi.
C) Mektubu Türk Dil Kurumuna gönderdik.
D) Yazın Karadeniz'e değil, Güneye tatile gideceğiz.
E) Ekim ayında okulumuzda kitap fuarı açılacak.

19 Aşağıdaki sözcük gruplarından bitişik yazılması gerekenlerin başına **B**, ayrı yazılması gerekenlerin başına **A** yazınız.

( ) cuma ertesi → ..... ( ) his etmek → .....
( ) yardım etmek → ..... ( ) hanım eli (bitki) → .....

20 "Eserin başında Fuzûlî'nin bir beyti yer alıyordu; yazar, beytin ilk dizesini aktarıp ikinci dizeyi atlamış, atladığı yeri de uygun bir işaretle göstermişti."
Yazarın atladığı yeri göstermek için kullandığı işaret aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ayraç içinde üç nokta: (...)
B) Noktalı virgül
C) Kısa çizgi
D) Ünlem işareti
E) İki nokta

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 Pazarda annem elma (I) armut (II) ayva aldı (III) babam ekmek (IV) peynir (V) zeytin aldı.
Bu cümlede numaralanmış yerlerden hangisine **noktalı virgül** getirilmelidir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

22 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **virgül** yanlış kullanılmıştır?

A) Hayır, bu işe ben karışmam.
B) Kuzum, bana bir bardak su verir misin?
C) Sabah erkenden, kalktık ve yola çıktık.
D) Öğretmenimiz, sınıfa girer girmez hepimizi selamladı.
E) Evden çıktım, otobüse bindim, okula gittim.

23 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde hem **yazım** hem **noktalama** yanlışı vardır?

A) Yarın Bursa'ya gidip halamı ziyaret edeceğim.
B) Bursa'ya yarın gideceğim, halamı ziyaret edeceğim.
C) Halamı ziyaret etmek için yarın Bursa'ya gideceğim.
D) Yarın halamı ziyaret etmek için Bursa'ya mı gideceksin?
E) Yarın, Bursaya gidip halamı ziyaret edeceğim?

24 Aşağıdaki paragrafta yapılan **dört** yazım ya da noktalama yanlışını bulup düzeltiniz.
"Geçen hafta ailecek Konya'ya gittik. Camileri gezdikten sonra birkaç saat şehrin eski sokaklarında dolaştık. Akşam yemeğinde annem sordu. 'Bu gezinin en çok neyini sevdiniz.' Kardeşimde bende aynı cevabı verdik: etli ekmeği!"

25 Birleşik sözcüklerin yazımıyla ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

A) affetmek – ses türemesi olduğu için bitişik
B) aslanağzı – bitki adı olduğu için bitişik
C) yardım etmek – ses olayı olmadığı için ayrı
D) birkaç – kalıplaşmış olduğu için bitişik
E) hiç kimse – kalıplaşmış olduğu için bitişik

---

26 "Dedem, eski bir fotoğrafa bakarak 'Bu fotoğraf, savaştan döndüğüm yıl çekildi.' dedi."
Bu cümlede kullanılan noktalama işaretleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisi **yanlıştır**?

A) Tırnak içindeki cümlenin sonundaki nokta gereksizdir, kaldırılmalıdır.
B) "Dedem"den sonraki virgül, yüklemden uzaklaşan özneyi belirtir.
C) Tek tırnak, aktarılan sözü göstermek için kullanılmıştır.
D) "Bu fotoğraf"tan sonraki virgül, aktarılan cümlenin öznesini belirginleştirir.
E) Cümlenin sonundaki nokta, cümlenin bittiğini gösterir.

---

27 Aşağıdaki eski yazımlı sözcüklerle yazılmış cümleyi güncel yazım kurallarına göre yeniden yazınız.
"Hattâ o gün mûsikî dinlerken bile san'at üzerine düşünüyordu."

---

28 Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **düzeltme işareti (^)** gereksiz kullanılmıştır?

A) Hâlâ o günü unutamıyorum.
B) Dükkânın önünde uzun bir kuyruk vardı.
C) Bahçede kırmızı bir gül açmıştı, kokusu bütün eve yayılmıştı; akşamüstü hâfif bir rüzgâr çıktı.
D) Kâğıdı ikiye katladı.
E) Rüzgâr, kapıyı sertçe çarptı.

---

29 "Bu kitabın yazarı - - - - romanında, İstanbul'un eski semtlerini anlatır."
Boşluğa eser adı getirilecektir. Aşağıdakilerden hangisi eser adını yazım kurallarına **en uygun** biçimde gösterir?

A) eski konak adlı
B) "Eski Konak" adlı
C) 'eski konak' adlı
D) Eski konak adlı
E) ESKİ-KONAK adlı

---

30 Aşağıdaki cümleyi, anlamını değiştirmeden **uygun noktalama işaretleriyle** yeniden yazınız.
"Öğretmenimiz sınıfa girdi ve dedi ki yarın müzeye gideceğiz hazırlıklı gelin"

Takıldığın soruyu işaretle, konu özetine tekrar göz at. Başarılar!
Diğer konuların çalışma kâğıtları ve deneme sınavları: **maarifpdf.com.tr**